

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНО РОБОТИ ЗА ПЕРШИМ
(БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»
ОПП «ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ»**

Харків 2020

Методичні вказівки до виконання та захисту кваліфікаційних робіт за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» (освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія»). Харків: НУЦЗУ, 2020. 29 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів (здобувачок) вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» соціально-психологічного факультету, а також викладачів (викладачок), які здійснюють керівництво їх написанням. Вони спрямовані на допомогу у написанні бакалаврської роботи, яка є запланованою формою підсумкового контролю знань та умінь.

Методичні рекомендації містять вимоги до організації виконання роботи, поради стосовно пошуку інформації, вивчення літератури з проблеми, проведення дослідження та презентації його результатів і написання кваліфікаційної роботи, нормативи оформлення наукової документації взагалі та випускної роботи зокрема.

Укладач:

Ушакова І.М., к. психол. н., доцентка кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України

Рецензенти:

Жванія Т.В., к. психол. н., доцент кафедри прикладної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Скориніна-Погребна О.В., д. соціол. н., професор, професорка кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України

Затвержено на засіданні
кафедри ПДОУ НУЦЗУ
протокол № 2
від 09.09. 2020 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Виконання та публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи передбачені освітньо-професійною програмою вищої освіти «Екстремальна та кризова психологія», яка розроблено відповідно до стандарту вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти із галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія». Вона дозволяє перевірити рівень сформованості програмних компетентностей та розвитку програмних результатів навчання.

1.2. Виконання і захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи є заключним етапом підготовки здобувачів (здобувачок) вищої освіти для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та має за мету виявити рівень сформованості таких компетентностей:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій
- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження
- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Кваліфікаційна робота за ОПП «Екстремальна та кризова психологія» є завершальним етапом у підготовки здобувачів (здобувачок) вищої освіти до їх майбутньої професійної діяльності, що сприяє розширенню й поглибленню їхніх теоретичних знань, удосконалюванню навичок наукового дослідження: роботи з науковою літературою, проведення емпіричних досліджень, обробки статистичних даних та інтерпретації отриманих результатів, розробки методик психопрофілактики, психокорекції та психологічної допомоги.

2.2. Під час виконання і захисту кваліфікаційної роботи здобувач (здобувачка) вищої освіти повинні виявити теоретичні знання, практичні вміння в об'ємі програм з дисциплін та практик навчального плану, вміння

використовувати нормативну і довідкову літературу для обґрунтування рішень, що приймаються, і вміння використовувати знання на практиці.

2.3. Тематика кваліфікаційної роботи повинна бути актуальною, відповідати сучасному рівню та реальним завданням, які вирішують органи та підрозділи ДСНС України, МВС та інших організацій, діяльність яких протікає в особливих та екстремальних умовах.

З урахуванням пропозицій практичних підрозділів, кафедра психології діяльності в особливих умовах має розробити перелік перспективних тем бакалаврських випускних робіт. Курсантам (курсанткам) та студентам (студенткам) надається право вибору теми з цього переліку (див. додаток М) або право запропонувати свою тему, обґрунтувавши доцільність її розробки у кваліфікаційній роботі.

Теми робіт курсантів мають бути пов'язані з актуальними проблемами екстремальної та кризової психології і відповідати освітньо-професійній програмі «Екстремальна та кризова психологія».

2.4. Керівниками (керівницями) кваліфікаційних робіт призначаються особи науково-педагогічного складу, наукові співробітники (співробітниці) НУЦЗУ та практичні працівники (працівниці).

2.5. Кожна кваліфікаційна робота повинна мати рецензію фахівця та відгук наукового керівника. Як рецензенти можуть виступати особи з науково-педагогічного складу університету та практичні працівники (працівниці), які мають науковий ступінь. У рецензії відображаються актуальність обраної теми, відповідність змісту роботи завданню, обґрунтованість запропонованих рішень, зауваження. У відгуку – особливості ставлення здобувача до роботи в цілому, проведення дослідження та зв'язок з науковим керівником зокрема. Бланки рецензій та відгуків наведено у додатках А і Б.

2.6. Перед захистом кваліфікаційна робота має пройти перевірку на плагіат на кафедрі. До захисту допускаються роботи, які містять не менше 70 % оригінального тексту. Під час захисту роботи здобувач (здобувачка) вищої освіти мають надати довідку про оригінальність тексту.

2.7. За місяць до дати захисту кваліфікаційна робота має бути розміщена у відкритому доступі на сайті університету, тому працювати над роботою слід планомірно у відповідності до графіку виконання дипломної роботи (додаток Л)

3. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вступ:

- актуальність теми;
- об'єкт і предмет дослідження;
- гіпотеза дослідження;
- мета й завдання дослідження;
- характеристика методів та методик;
- база дослідження;

- структура роботи.

Розділ 1. Літературний огляд за темою дослідження. Він змістовно ділиться на 2-4 пункти (за необхідністю кожен пункт можна ділити на підпункти, але не слід робити план дуже детальним).

Висновки за розділом 1.

Розділ 2. Опис емпіричного дослідження та аналіз отриманих результатів:

- характеристика методів дослідження;
- характеристика груп досліджуваних;
- опис ходу дослідження;
- результати дослідження;
- аналіз, інтерпретація результатів дослідження;
- обговорення результатів дослідження,

Висновки за розділом 2.

Розділ 3. Психопрофілактичні, психокорекційні та інші методи для формування (корекції, розвитку тощо) досліджуваного феномену. Також цей розділ може містити психологічні рекомендації щодо роботи зі згаданим феноменом.

Якщо виділення третього розділу неможливе, ця інформація може стати останнім пунктом другого розділу.

Висновки за розділом 3.

Висновки (загальні, до всієї роботи).

Список використаних джерел.

Додатки.

Кожен розділ повинен мати змістовну назву і містити 2-4 параграфи.

Обсяг роботи повинен становити 60-80 сторінок формату А 4 (без додатків).

4. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Тема роботи повинна бути короткою й відображати основну проблему дослідження. Допускається наявність підзаголовка, що уточнює тему дослідження.

4.2. У **вступі** (2-3 сторінки) повинні бути коротко сформульовані: актуальність обраної теми, об'єкт, предмет, гіпотеза дослідження, мета та завдання, надано опис методів та перелік використаних методик, названа база дослідження, охарактеризовано вибірку та описана структура роботи.

При формулюванні об'єкта та предмету дослідження слід їх чітко розмежовувати.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення; психічна реальність щодо якої проводиться дослідження.

Предмет дослідження – це та сторона об'єкта, яка досліджується в даному випадку.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, котра є предметом дослідження. Саме йому і приділяється основна увага в дослідженні, саме предмет дослідження визначає тему роботи, що виноситься на титульний аркуш як заголовок.

Знання предмета дослідження дозволяє висунути *гіпотезу*, тобто наукове припущення, що впливає з теорії, що ще не підтверджене й не спростовано.

Вимоги до наукової гіпотези:

1. Вона має бути такою, яку можна принципово перевірити.
2. Вона має бути максимально загальною.
3. Вона має володіти прогностичним потенціалом.
4. Вона має бути принципово (логічно) простою.
5. Вона має бути пов'язаною із попереднім знанням.

Виходячи з теми кваліфікаційної роботи, її об'єкта й предмета, можна визначати мету й завдання дослідження. *Мета* формулюється коротко й максимально точно, виражаючи те основне, що має намір зробити автор, до якого кінцевого результату він прагне.

Визначивши мету кваліфікаційної роботи, можна сформулювати *завдання*, які необхідно вирішити у ході дослідницької роботи. Таких завдань може бути три - п'ять. Формулювання завдань робиться у формі перерахування (кожна фраза має починатися з дієслова (*вивчити...*, *описати...*, *встановити...*, *з'ясувати* тощо)). Це слід роботи якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення стає змістом розділів роботи. Це важливо також і тому, що назви розділів повинні співвідноситися з завданнями дослідження.

Завдання дослідження розв'язуються за допомогою *методів*. Підкреслюємо, що у вступі слід характеризувати саме методи, як способи, шляхи розв'язання завдань, а не конкретні методики як засоби. Можна також перерахувати конкретні *методики*, які передбачається використати у дослідженні з вказівкою на конкретні цілі їх використання.

Наступним кроком є характеристика *бази дослідження* (де, коли і з ким проводилось дослідження), а також *вибірки* (кількісні та якісні характеристики груп досліджуваних).

У вступі слід також вказати статті, які було видано здобувачем (здобувачкою) вищої освіти та конференції, в яких він (вона) приймали участь, якщо їх тематика пов'язана з темою дослідження (*Зміст роботи було викладено*).

Наостанок слід коротко описати *структуру роботи* (кількість розділів та їх короткий зміст). Тут же слід вказати об'єм роботи, а також кількість таблиць і рисунків, наведених в роботі, і літературних джерел, які було використано при написанні роботи.

4.3. При проведенні **літературного огляду** (цей розділ повинен складати не більше 1/2 всього обсягу роботи) необхідно спиратися на

науково обґрунтовані дані. Не допускаються посилання на популярні видання; виключення становлять випадки, коли аналіз популярної літератури передбачається завданнями дослідження. Не бажано також спиратись на підручники.

Огляд літературних даних має на увазі не реферування, а поглиблений аналіз і систематизацію наявних підходів до обраної проблеми й досліджень, проведених вітчизняними й закордонними авторами за останні 20 років. Автор (авторка) повинні продемонструвати своє розуміння розвитку проблеми. Завершувати літературний огляд рекомендується чітко сформульованим резюме, що містить короткі висновки.

Стиль викладу повинен бути лаконічним, об'єктивно-відстороненим. Необхідно стежити за точністю формулювань і коректністю вживаних термінів і понять (при необхідності давати визначення використовуваних понять, пояснювати, чому обраний той або інший варіант вживання поняття).

Розділ слід закінчити коротким висновком (до 2 сторінок), в якому визначити основні поняття та ідеї даного дослідження.

4.4. **Емпіричне дослідження** має бути проведене у відповідності до предмету, об'єкту, гіпотези, мети й завдань, які були названі у вступі, а також проблем, виявлених при теоретичному аналізі першоджерел.

Постановка **проблеми дослідження й опис програми**, припускає короткий опис основної ідеї й підходів до рішення поставленої проблеми. Обґрунтовується *процедура та методи дослідження*, дається *опис вибірки*, а також *ходу дослідження*. Ця частина роботи повинна логічно впливати з матеріалів, представлених у попередньому розділі й пояснювати структуру викладу матеріалу у подальшому.

Результати дослідження мають бути представлені в узагальненому вигляді в короткій, наочній формі. При цьому можуть бути використані таблиці, графіки, діаграми та інший ілюстративний матеріал. Основні схеми, графіки, таблиці, що представляють матеріал у наочному вигляді й необхідні для кращого розуміння тексту, варто розміщувати за ходом викладу в тому разі, якщо вони займають менше 1 сторінки. Таблиці та ілюстрації обсягом 1 аркуш і більше мають бути розміщені в додатках.

Особливу увагу необхідно приділити питанням етики наукового дослідження – якщо використовуються індивідуальні дані й потрібно позначити досліджуваних, то всі згадування й посилання на них необхідно давати в закодованому вигляді, зберігаючи анонімність респондентів.

Застосування методів аналізу результатів дослідження (якісних або кількісних) має бути коректним і строго обґрунтованим.

Необхідно коректно вживати поняття *«експериментальне дослідження»* – не всяке емпіричне дослідження є експериментальним. У зв'язку із цим необхідно пам'ятати, що емпіричне дослідження, на відміну від експериментального, не повинно містити у своїх висновках твердження

про причинно-наслідкові залежності між змінними. Висновки повинні містити твердження лише про взаємозв'язок змінних і ступінь його значущості.

Обговорення результатів дослідження повинне проводитися з урахуванням гіпотези й проаналізованих літературних даних і носити змістовний, творчий характер.

В цілому даний розділ повинен надати вичерпну інформацію про всі виявлені в даній роботі факти і закономірності та закінчуватися коротким висновком, у якому можна зробити попередні висновки щодо головної гіпотези роботи.

4.5. **Обов'язковим елементом кваліфікаційної роботи є програма психопрофілактичних, психокорекційних чи розвивальних заходів** щодо психологічного феномену, який вивчається. Допускається також розробка **рекомендацій** для учасників дослідження або для тих, хто з ними працює (командирів, керівників, психологів тощо) з метою покращення отриманих результатів та вирішення виявлених проблем.

4.6. **Висновки** (обсяг 1-2 стор.) мають в стислій формі відбивати результати роботи й відповідати поставленим завданням. Вони надаються у вигляді нумерованого списку.

4.7. Робота повинна мати закінчений характер, бути побудована й оформлена відповідно до вимог.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Загальні вимоги

Кваліфікаційну роботу друкують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 інтервали, шрифт Times New Roman, кегль 14.

Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве - 30 мм, праве – 10 мм, верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм.

Титульний аркуш оформлюється відповідно до додатка В.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, параграфи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин роботи **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»** та його назва, **«ВИСНОВКИ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, **«ДОДАТКИ»** друкують великими літерами симетрично до тексту (посередині), напівжирним шрифтом. Крапку в кінці такого заголовка не ставлять.

Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу в підбір до тексту. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. В кінці такого заголовка ставиться крапка.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати:

- Між назвою розділу та назвою параграфу – 3 інтервали (через один порожній рядок)

- Між назвою параграфу та текстом - 1,5 інтервали.

Кожний розділ роботи треба починати з нової сторінки, параграфи слід починати на тій же сторінці, на якій завершився попередній.

Кваліфікаційна робота повинна бути зброшурована.

5.2. Нумерація

5.2.1. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

До загального обсягу роботи не входять додатки, але всі сторінки додатків підлягають нумерації на загальних засадах.

5.2.2. Такі структурні частини кваліфікаційної роботи як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять після слова «**РОЗДІЛ**», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Параграфи нумерують у межах кожного розділу. Номер параграфа складається з номера розділу і власного порядкового номера, між якими ставлять крапку. В кінці номера пункту має стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій параграф другого розділу). Потім у тому ж рядку пишеться назва пункту з великої літери.

5.2.3. Ілюстрації (фотографії, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в бакалаврській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації й таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» (рисунок) і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка (наприклад, Рис. 3.1 – перша ілюстрація в третьому розділі).

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією (додаток Д).

5.2.4. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «*Таблиця*» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «*Таблиця 1.2*» (друга таблиця першого розділу). Приклади оформлення таблиць надано в додатку Е.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «*Таблиця*» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «*Продовження табл.*» і

вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

5.3. Ілюстрації

Ілюструють роботу, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, який допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту, і запобігти невиправданним пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст - ілюстрації.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Підпис під ілюстрацією звичайно має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»;

- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку № арабськими цифрами;

- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога більш стислою характеристикою зображеного;

- одиниці виміру, в яких надано дані в ілюстрації (наприклад: сер. бал, % тощо), які пишуть відразу після заголовку в дужках.

Основними видами ілюстративного матеріалу в кваліфікаційній роботі є: схема, фотографія, діаграма, гістограма і графік. Всі вони називаються словом «рисунок» і позначаються «Рис. » з порядковим номером у межах розділу.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається текст, пов'язаний з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розмішують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 3.1)» або фраза типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1».

5.4. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, слід оформляти у вигляді таблиць. Приклади побудови таблиці наведено у додатку Е.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують на наступному рядку після напису «Таблиця 2.3» і друкують посередині рядка напівжирним шрифтом.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або проти годинникової стрілки. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в цьому місці ставлять прочерк.

5.5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

При написанні кваліфікаційної роботи необхідно давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі, або

на ідеї і висновки, з яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких і присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Необхідно дотримуватись **правил цитування** як прямої, так і непрямої мови. У випадку прямого цитування текст оригіналу поміщається в лапки («...») і відтворюється без яких-небудь змін, але українською мовою (а не мовою оригіналу!) Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається Використовується такий спосіб цитування в тих випадках, коли необхідно звернути увагу читача на конкретне формулювання тієї або іншої думки, привести визначення поняття, що дає цитований автор. Такі цитати не слід робити занадто довгими. Цитату необхідно перекласти українською мовою, якщо використовуються іншомовні джерела і обов'язково вказати прізвище автора.

Після лапок, що завершує відтворення чужої думки, у дужках вказується джерело і сторінка, на якій дана думка викладена в оригіналі. Наприклад: [4, с. 56] означає, що цитата наведена зі сторінки 56 джерела, яке у списку літератури до кваліфікаційної роботи має номер 4.

Непряме цитування відтворює близько до тексту оригіналу чужу думку, класифікацію, фактичну інформацію, точку зору. У цьому випадку цитата не поміщається в лапки, але після завершення цитування в дужках обов'язково вказується джерело, з якого вона взята. Наприклад: [4; 10; 16] означає, що така думка зустрічається у джерелах, які у списку літератури мають відповідні номери; [5 - 9] - схожі висловлювання є в усіх роботах з 5 по 9 у списку літератури. В цьому випадку також слід обов'язково вказати прізвища авторів, що дотримуються даної точки зору.

Часом здобувачі вищої освіти припускаються наступної помилки. Вони наводять визначення поняття, дане одним ученим, хоча аналогічні визначення зустрічаються і у інших авторів. Вірніше буде виразити загальну суть поняття, вказавши всіх авторів, що дотримуються подібної точки зору. Далі варто вказати на розходження в їхніх підходах, якщо такі є. Варто пам'ятати: чим більша кількість авторів згадують які-небудь ідеї, тим більш визнаними вони є серед психологів.

Посилання в тексті робляться тільки на джерела, що читали курсант (курсантка) чи студент (студентка) і які зазначені в списку літератури наприкінці роботи.

5.6. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Дані про використану літературу наводять безпосередньо за джерелом або виписують з каталогів та бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів та скорочень **МОВОЮ ОРИГІНАЛУ**. Джерела розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту (ДСТУ 8302:2015). Приклади оформлення літературних джерел всіх видів подано у Додатку Ж.

Якщо в роботі цитуються одна або кілька статей зі збірника праць або журналу, то одиницями бібліографічного опису є кожна з цих статей, а не весь збірник або журнал. Збірник праць може використовуватися в цій якості, якщо в тексті характеризуються і, відповідно, цитуються загальні ідеї, підходи, теми, характерні для статей усього збірника.

При оформленні списку літератури важливо приділити особливу увагу як правильному бібліографічному описові джерел, так і точності їх вихідних даних.

5.7. Додатки

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.А.2 - другий рисунок додатка А).

6. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ АВТОРЕФЕРАТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Загальні вимоги до автореферату

Написання автореферату - заключний етап виконання кваліфікаційної роботи перед її захистом. Призначення автореферату - ознайомлення з методикою дослідження, фактичними результатами і основними висновками роботи.

Автореферат має досить ґрунтовно розкривати зміст бакалаврської роботи, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої немає в роботі.

6.2. Структура автореферату

Структурно автореферат складається із загальної характеристики роботи, основного змісту та висновків.

Загальна характеристика роботи, що подається в авторефераті, має відповідати наведеним у вступі до кваліфікаційної роботи її кваліфікаційним ознакам. Крім того, вказують структуру кваліфікаційної роботи, наявність вступу, певної кількості розділів, додатків, повний обсяг роботи в сторінках, список використаних літературних джерел (із зазначенням кількості найменувань)

В *основному змісті* стисло викладається сутність кваліфікаційної роботи за розділами. Цей розділ повинен дати повне і переконливе уявлення про виконану роботу.

Якщо вступна частина автореферату дає змогу скласти лише загальне враження про роботу, то основна, яка і є, власне, реферативною, дає більш повне уявлення про її зміст і побудову. У цій частині автореферату важливо показати, які були отримані результати, продемонструвати хід дослідження, викласти сутність використаних методів, описати умови й основні етапи проведення емпіричного дослідження. До автореферату доцільно вводити насамперед кінцеві результати та *висновки* (як до розділів, так і загальні).

6.3. Оформлення автореферату

За обсягом автореферат повин складати 10-12 друкованих аркушів.

Автореферат друкують за допомогою комп'ютера на обох сторінках аркуша білого паперу формату 145x215 мм через 1 міжрядковий інтервал, шрифт Times New Roman, кегль 12.

Текст необхідно друкувати, залишаючи поля 20 мм з усіх сторін.

Зразок титульного аркуша автореферату подається в додатку К.

Номери сторінок проставляються в центрі верхнього поля сторінки. Нумерація починається з цифри 2 на сторінці, де міститься загальна характеристика роботи.

Структурні частини автореферату не нумерують, їх назви друкують великими літерами симетрично до тексту.

7. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

7.1. До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які у повному обсязі виконали навчальний план і надали на кафедру за тиждень до захисту завершену роботу з відзивом наукового керівника та рецензією фахівця, а також з висновком кафедри про те, що робота пройшла перевірку в системі «Антиплагіат» і має процент оригінального тексту не менше 70 %.

7.2. До захисту на засіданні Державної екзаменаційної комісії кваліфікаційна робота допускається за підсумками попереднього розгляду роботи на кафедрі за наявності позитивного рішення начальника кафедри.

На попередній захист здобувач (здобувачка) вищої освіти повинні

мати:

- кваліфікаційну роботу (не переплетену);
- первинні матеріали (заповнені бланки проведених методик, зведені таблиці тощо, або документ, що підтверджує проведення дослідження);
- резолюцію наукового керівника про можливість попереднього захисту.

7.3. До секретаріату ДЕК робота (у переплетеному вигляді), автореферат та електронна версія надається за дві доби до захисту з усіма додатками та необхідними документами.

7.4. На кожного курсанта (курсантку) та студента (студентку) технічним секретарем підкомісії ДЕК заводиться справа, до якої входять наступні документи:

- довідка про виконання курсантом (студентом) навчального плану та отримані ним оцінки з теоретичних дисциплін, курсових проектів (робіт), навчальних та виробничих практик, стажування (переддипломної практики);

- характеристика на випускника за підписом начальника курсу (декана факультету);

- відгук керівника кваліфікаційної роботи (у відгуку вказується якість виконання випускником завдання на випускню роботу, продемонстрований рівень теоретичної підготовки і сформованості вмінь та навичок, недоліки у підготовці, висновок про можливість присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»);

- висновок начальника кафедри про допуск роботи до захисту;

- рецензія від працівника, який є кандидатом психологічних наук;

- автореферат кваліфікаційної роботи;

- роздрукована та зброшурована кваліфікаційна робота ;

- висновок кафедри про оригінальність наданого тексту.

До ДЕК можуть бути подані інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи за вибором курсанта (курсантки) та студента (студентки) та керівника (керівниці) роботи (наприклад, відомості про надруковані статті та участь у науково-практичних конференціях за тематикою роботи).

7.5. Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні підкомісії ДЕК за участю не менш ніж 3 її членів.

7.6. Для розкриття змісту кваліфікаційної роботи здобувачу (здобувачці) вищої освіти надається до 15 хвилин. Загальний час захисту роботи одним курсантом (курсанткою) чи студентом (студенткою) не повинен перевищувати 30 хвилин.

Процедура захисту кваліфікаційної роботи

1. Представлення роботи.

2. Доповідь здобувача (здобувачки) вищої освіти (не більше 15 хв.).

В ній має бути відображено:

- актуальність теми дослідження;

- предмет і об'єкт дослідження;
- гіпотеза дослідження;
- мета й завдання дослідження;
- методи дослідження (без докладного опису);
- коротка характеристика досліджуваних;
- короткий опис ходу дослідження;
- висновки.

3. Питання голови і членів комісії із приводу роботи, що представляється.

4. Відповідь здобувача (здобувачки) вищої освіти на задані питання.

5. Оголошення результатів захисту (результати оголошують у день захисту після оформлення протоколів засідання Державної комісії).

7.1. Якість захисту кваліфікаційної роботи визначається бальними (від 1 до 100 балів) оцінками, а також відповідними цим балам оцінками «відмінно» (А), «добре» (В чи С), «задовільно» (Д чи Е) та «незадовільно» (FХ чи Х). Рішення про оцінку захисту приймається на закритому засіданні підкомісії ДЕК відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів. За однакової кількості голосів голос голови комісії є вирішальним.

Підсумки захисту оголошуються здобувачеві (здобувачці) вищої освіти у день його проведення.

7.2. У випадку отримання незадовільної оцінки із захисту бакалаврської роботи комісія повинна визначити, чи має змогу здобувач (здобувачка) вищої освіти надати до повторного захисту роботу після усунення недоліків, які встановлюються комісією, або має виконати бакалаврську роботу за новою темою, яка визначається кафедрою наступного року.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

8.1. Оцінка «відмінно»/А (90 – 100 балів) виставляється, якщо кваліфікаційна робота на захисті відповідає таким вимогам:

- Назва роботи, програма дослідження і висновки повинні відповідати один одному.
- Наявність виділених протиріч (груп протиріч), що породжують проблему дослідження.
- Обґрунтованість актуальності теми, стислість, повнота і достатність.
- Коректність визначення об'єкта і предмета дослідження. Відповідність прийнятому в науковому співтоваристві принципу поділу об'єкта і предмета дослідження. Адекватність проведеної методологічної рефлексії теми і проблеми дослідження.
- Відповідність проблеми, виділеного предмету дослідження планованому результату дослідження і його складовим. Можливість діагностики у межах поставлених цілей і завдань.

- Відповідність завдань поставленій меті (достатність завдань для досягнення окресленої мети дослідження).
 - Коректність формулювання, чіткість, обґрунтованість висунення гіпотези.
 - Огляд різних підходів до інтерпретації змісту ключових понять та категорій дослідження. Обґрунтованість, логічність, науковість викладу, системність, аналіз ключових ідей, теорій, концепцій, парадигм, методів дослідження проблеми.
 - Наявність висновків (проміжних, підсумкових), які включають інтерпретацію отриманих результатів на двох рівнях - емпіричному і теоретичному.
 - Відповідність теорії та емпірики - проведений літературний аналіз обґрунтовує емпіричну базу дослідження, а інтерпретація отриманих результатів проводиться в рамках певної теорії, обраного методологічного обґрунтування, визначає програму дослідження.
 - Надійність, валідність, адаптованість та обґрунтованість обраного діагностичного інструментарію. Використання математико-статистичних методів з метою обґрунтування отриманих даних.
 - Відповідність рекомендацій, профілактичних та корекційних заходів отриманим результатам та вимогам до проведення таких заходів.
 - Відповідність нормативним вимогам до структури та оформлення кваліфікаційної роботи та списку літератури.
 - Чіткість, ясність викладу, зміст виступу здобувача (здобувачки) вищої освіти. Уміння відповідати на питання, демонструючи знання своєї роботи і знання сучасного стану тієї проблеми, яку робота вирішує. Доказовість суджень. Адекватність відповідей на поставлені запитання. Вільне володіння матеріалом дослідження. Самостійність суджень. Готовність до діалогу, до полеміки. Професійне мовлення.
 - Позитивні рецензії та відзив наукового керівника.
2. Оцінка «добре» (**С – 65-79 балів, В - 80–90 балів**) виставляється за умови часткової відповідності вимогам, зазначеним вище. Аналізу піддається ступінь відповідності зазначеним вимогам до кваліфікаційної роботи (по кожному із зазначених критеріїв).
- Тема роботи - стандартна, проблема позначена нечітко, протиріччя не виділені.
 - Робота оформлена з незначними відхиленнями від вимог нормативного характеру.
 - Зміст роботи недостатньо розкриває заявлену тему, не всі поставлені завдання вирішені.
 - Теоретична і практична частина роботи недостатньо пов'язані між собою.
 - Недостатня самостійність при аналізі фактичного матеріалу і джерел.
 - Наведені поверхневі практичні рекомендації;

- Розроблена невдала структура роботи, відзначено недостатню логічність викладу теоретичного матеріалу або наявність одного спірного висновку (при тому, що інші висновки чітко обґрунтовані).

3. Оцінка «задовільно» (Е – 50 - 54 балів, Д - 55–64 балів) виставляється за умови низького ступеня відповідності роботи основним вимогам, зазначеним вище. Зокрема:

- Робота виконана відповідно до нормативних вимог, що пред'являються до випускної кваліфікаційної роботи.

- Зміст роботи розкриває заявлену тему, у висновках міститься рішення поставлених у вступі завдань.

- Недостатньо розроблена літературна база дослідження.

- Відсутність самостійного аналізу літератури і фактичного матеріалу.

- Низький рівень знання теоретичних підходів до вирішення проблеми і робіт провідних вчених у цій галузі.

- Невпевнений захист роботи.

- Робота допущена до захисту науковим керівником і завідувачем кафедри, але студент на захисті не може аргументувати висновки, не відповідає на питання.

- Здобувач (здобувачка) вищої освіти не може прокоментувати теоретичні положення своєї роботи.

- не може обґрунтувати вибір проблеми і методів дослідження, формулювання гіпотези, висновки, зроблені за підсумками емпіричного дослідження.

4. Оцінка «незадовільно» (FX – 0-34 бали, X – 35-49 балів) виставляється, якщо:

Низька ступінь відповідності вимогам практично по кожному із зазначених вище критеріїв.

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу *здобувача (здобувачки)* вищої освіти
за першим (бакалаврським) рівнем
соціально – психологічного факультету

Національного університету цивільного захисту України

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

на тему: ТЕМА

I. Самостійність у роботі над:

1) теоретичною частиною, а саме:

- при підборі літератури	часткова	повна
- при систематизації матеріалу	часткова	повна
- при формулюванні висновків	часткова	повна

2) практичною частиною, а саме:

- при плануванні дослідження	часткова	повна
- при підборі методик	часткова	повна
- при кількісній обробці результатів	часткова	повна
- при якісному аналізі даних	часткова	повна

II. Систематичність консультування

- регулярно
- регулярно у першому семестрі
- регулярно у другому семестрі
- не регулярно
- рідко

III. Рівень пізнавального інтересу, що був проявлений у дослідженні

низький середній високий

IV. Рівень ретельності проведення дослідження

низький середній високий

V. Рівень реалізації творчого підходу до виконання дипломної роботи

низький середній високий

VI. Загальний професійний рівень, який обумовив готовність до успішного виконання дипломної роботи

1) Рівень знань:	низький	середній	високий
2) Рівень умінь:	низький	середній	високий

VII. Рівень наполегливості у реалізації ідей дослідження

низький середній високий

Додаткові дані _____

Зауваження та побажання _____

Загальний висновок _____

Науковий керівник:
(вчений ступінь, вчене звання,
спеціальне звання, місце роботи) підпис Ім'я ПРІЗВИЩЕ

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу *здобувача (здобувачки)* вищої освіти
за першим (бакалаврським) рівнем
соціально – психологічного факультету
Національного університету цивільного захисту України

Ім'я ПРИЗВИЩЕ

на тему: ТЕМА

Обґрунтування актуальності дослідження

- у соціальному плані	часткова	повна
- у науковому плані	часткова	повна

Формулювання мети:

- чіткість формулювання	чітко	не чітко
- адекватність темі та предмету дослідження	адекватно	не адекватно
- коректність формулювання	коректно	не коректно

Формулювання завдань дослідження:

- чіткість формулювання	чітко	не чітко
- адекватність меті	адекватно	не адекватно
- коректність формулювання	коректно	не коректно

Об'єкт:

- коректність формулювання	коректно	не коректно
----------------------------	----------	-------------

Предмет:

- коректність формулювання	коректно	не коректно
----------------------------	----------	-------------

Методи:

- адекватність переліку завдань дослідженню	адекватні	не адекватні
- конкретність	конкретні	не конкретні
- адекватність меті дослідження	адекватні	не адекватні

Теорія

- структурованість	структурована	недостатньо структурована	
- послідовність викладення	послідовно	недостатньо послідовно	
- узагальнення	на достатньому рівні	на недостатньому рівні	відсутні
- якість висновків	висока	середня	низька

Практична частина

- обґрунтування методики дослідження	повне	не повне	відсутнє
- опис категорій досліджуваних	повний	не повний	відсутній
- опис перебігу дослідження	повний	не повний	відсутній
- кількісний аналіз результатів	повний	не повний	відсутній
- якісний аналіз результатів	повний	не повний	відсутній

Висновки

- повнота повною мірою відповідають завданням дослідження
не повною мірою відповідають завданням дослідження
- адекватність меті дослідження адекватні не адекватні

Оформлення

- загалом відповідає вимогам до оформлення дипломних робіт
- не повною мірою відповідає
- не відповідає

Додаткові дані _____

Зауваження та побажання _____

Загальний висновок _____

Рецензент:

*(вчений ступінь, вчене звання,
 спеціальне звання, посада,
 місце роботи)*

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Додаток В

Зразок титульного аркуша бакалаврської роботи

Національний університет цивільного захисту України
(повне найменування вищого навчального закладу)

Соціально-психологічний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра психології діяльності в особливих умовах
(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

НАЗВА

Здобувача (Здобувачки) вищої освіти
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
освітньо-професійної програми «Екстремальна
та кризова психологія»
спеціальності 053 «Психологія»
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Керівник (-ця)

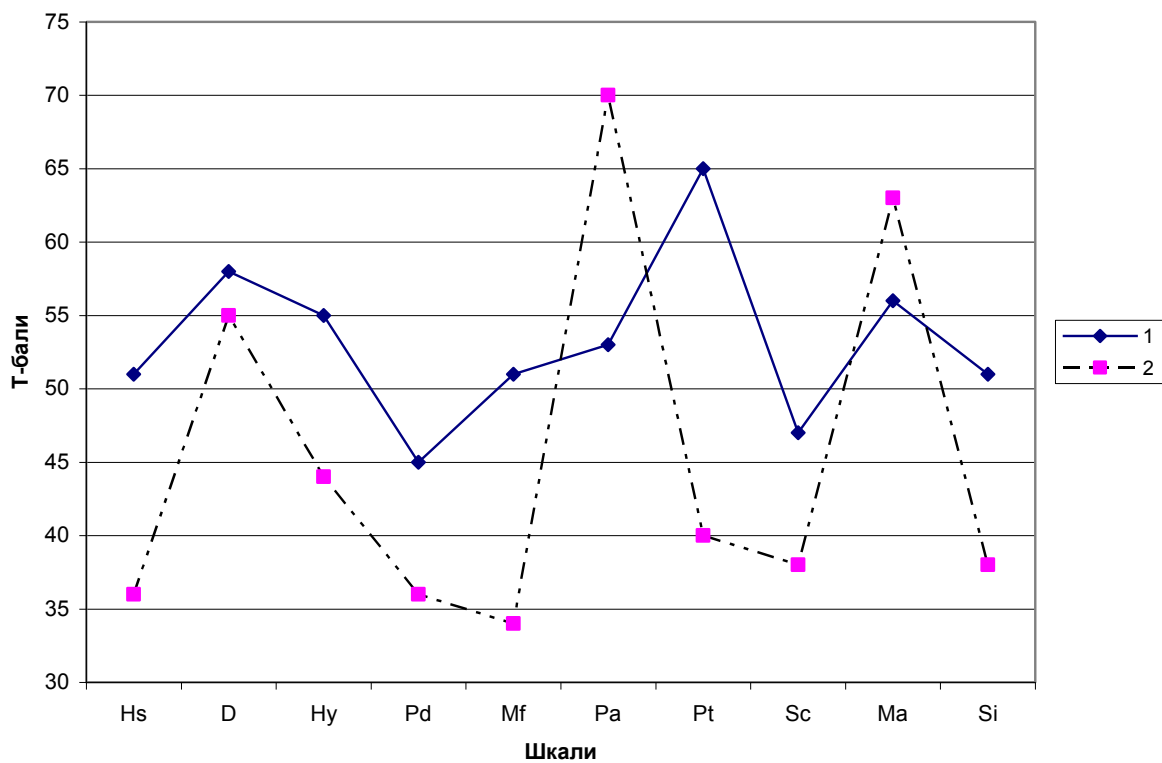
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензент (-ка)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Харків - 2021

Зразок рисунків в бакалаврській роботі

1 – контрольна група; 2 – експериментальна група

Рис. 2.1. Особистісні профілі досліджуваних з різною мотивацією досягнення (в балах)

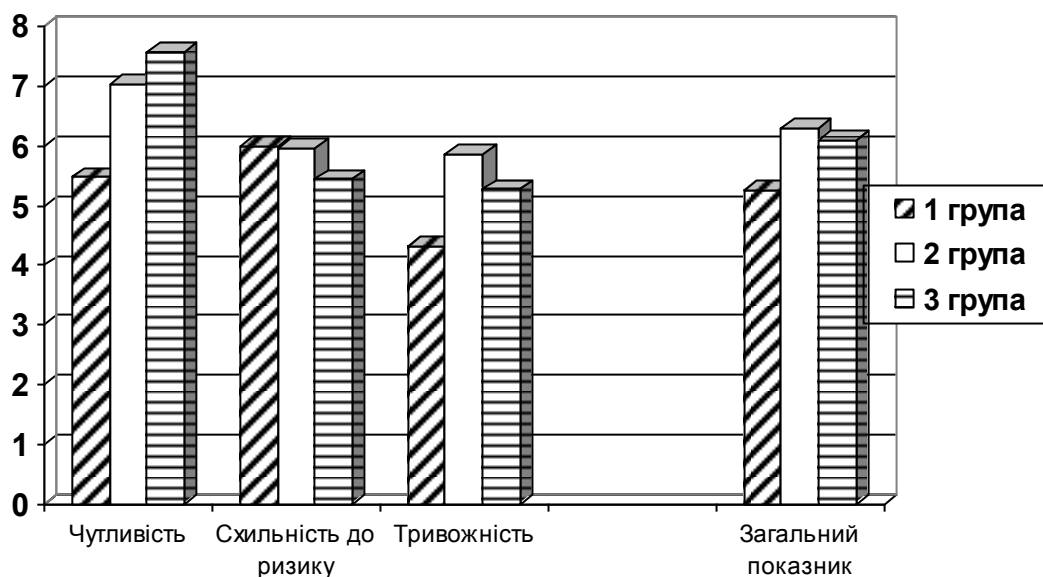

Рис. 2.5. Вираженість емоційних якостей особистості у працівників ДСНС України з різним стажем роботи (в стенах)

Таблиця 2.4

**Порівняльний аналіз показників компонентів ідентичності
досліджуваних (у балах)**

№	Показники-компоненти ідентичності	Студенти (m±δ)	Курсанти (m±δ)	t	p-рівень
1	Соціальне «Я»	8,0±2,02	6,8±1,87	2,63	≤0,05
2	Професійне «Я»	3,1±1,1	4,1±1,3	2,07	≤0,05
3	Рефлексивне «Я»	5,1±1,4	5,3±1,4	0,67	>0,05
4	Діяльне «Я»	5,2±1,4	6,0±1,64	1,56	>0,05
5	Проблемна ідентичність	1,4±0,38	1,0±0,32	1,23	>0,05

Таблиця 2.5

Порівняння статусів професійної ідентичності досліджуваних (в %)

№	Статуси професійної ідентичності	Курсанти	Працівники ДСНС	φ	p-рівень
1	Невизначена	16,4	11,8	1,65	≤0,05
2	Нав'язана	26,2	20,4	2,37	≤0,01
3	Мораторій	42,0	40,0	0,67	>0,05
4	Сформована	15,4	27,8	3,06	≤0,001

Характеристика джерела	ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ
<i>Один автор</i>	Ушакова І.М. Геронтопсихологія: підручник. Харків: НУЦЗУ, 2014. 236 с.
<i>Два, три автори</i>	Новиков В. С., Горанчук В. В., Шустов Е. Б. Физиология экстремальных состояний. СПб.: Наука, 1998. 244 с.
<i>Чотири і більше авторів</i>	Євсюков О. П., Куфлієвський А. С., Лебедев Д. С. та ін. Екстремальна психологія: підручник. К.: ТОВ «Авгст Трейд», 2007. 502 с.
<i>Стаття</i>	Ушакова І. М. Самооцінка як основа психологічного захисту особистості. Проблеми екстремальної та кризової психології. Збірник наукових праць. 2015. Випуск 17. С. 285-293.
<i>Тези</i>	Ушакова І. М. Проблеми психологічної реабілітації осіб, що переживають наслідки збройного конфлікту в Україні// Психолого-педагогічні та політичні проблеми у трансформаційних процесах українського суспільства: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (21-22 квітня 2016 р.). КрНУ імені Михайла Остроградського, Кренменчук, 2016. С. 81-84.
<i>Закон</i>	Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон за станом на 01.11.2016. Голос України від 15.01.2016. № 6.
<i>Адміністративний акт</i>	Положення про Міністерство юстиції України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014. № 228. Офіційний вісник України від 15.07.2014. № 54. С. 88.
<i>Національний стандарт</i>	ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2015.
<i>Електронний ресурс</i>	<p>1. Бондар Т. В. Психологічні особливості іншомовного навчання дітей старшого дошкільного віку // Вісник психології і педагогіки. Електронний ресурс. 2017. Випуск 20. URL: http://www.psych.kiev.ua (дата звернення: 14.09.2018)</p> <p>2. Бондар Т. В. Психологічні особливості іншомовного навчання дітей старшого дошкільного віку // Вісник психології і педагогіки. Електронний ресурс. 2017. Випуск 20. Режим доступу: http://www.psych.kiev.ua/Збірник наук. праць. - Випуск 20 (дата звернення: 14.09.2018).</p>
<i>Дисертація, автоферат</i>	Склень О. І. Психологічні особливості поведінкових стратегій подолання стресу в професійній діяльності працівників пожежно-рятувальних підрозділів МНС України: дис... канд.-та психол. наук: 19.00.09. Ун-т цивільн. захисту України, 2007. 240 с.
<i>Патент</i>	Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.

Зразок титульного аркушу автореферату бакалаврської роботи

Національний університет цивільного захисту України

Кафедра психології діяльності в особливих умовах

«До захисту допущено»

Начальниця кафедри,

д.біол н, професор

Ліна ПЕРЕЛИГІНА

“ ” 2021р.

АВТОРЕФЕРАТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ОПП «Екстремальна та кризова психологія»

за темою:

Назва роботи

Керівник (-ця)

(спеціальне звання, науковий ступінь, вчене звання)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

“ ” 2021 р.

Випускник (-ця)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

“ ” 2021 р.

Додаток Л

«Затверджую»
Начальниця кафедри ПДОУ
_____Ліна. ПЕРЕЛИГІНА

ГРАФІК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Етапи	Зміст	Термін виконання Підпис курсанта (-тки), студента (-тки) про виконання.	Підпис керівника (керівниці) про виконання
1.	Організаційний (Вступ)	Визначення теми, об'єкта предмета, мети, завдань дослідження, підбір методик дослідження. Визначення бази дослідження та вибірки досліджуваних. Розробка плану роботи.		
2.	Робота над теоретичною частиною роботи (1-й розділ)	Аналіз літературних джерел, систематизація бібліографії. Написання теоретичної частини роботи.		
3.	Робота над практичною частиною роботи (2-й та 3-й розділи)	Проведення дослідження. Обробка та аналіз даних. Оформлення отриманих результатів.		
4.	Висновки та можливі рекомендації (Висновки)	Оформлення та написання висновків, бібліографії. Загальне оформлення роботи, підготовка її до захисту, перевірка на плагіат.		
5	Організація захисту роботи	Підсумкова перевірка роботи науковим керівником. Відгук керівника. Надання дипломної роботи рецензенту, отримання рецензії. Викладення на сайт університету		

Науковий (-а) керівник (-иця) _____ *Ім'я ПРІЗВИЩЕ*
підпис

З термінами виконання дипломної роботи ознайомлений (-а)

Ознайомлений (-а) також, що в разі невиконання термінів графіку дипломної роботи керівником буда надана інформація начальнику кафедри ПДОУ та начальнику соціально-психологічного факультету. В разі подальшого недодержання термінів графіку буде поставлене питання про неможливість допуску до захисту дипломної роботи.

Здобувач (-ка) вищої освіти _____ *Ім'я ПРІЗВИЩЕ*
підпис

Тематика кваліфікаційних робіт за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (ОПП «Екстремальна та кризова психологія»)

1. Розвиток соціальної креативності як умови формування професійно важливих якостей майбутнього психолога ДСНС
2. Взаємозв'язок стресостійкості і конфліктності особистості
3. Життєві стратегії рятувальників різних вікових періодів
4. Гендерні особливості комунікативно-організаційних здібностей та емпатії у студентів НУЦЗУ
5. Взаємозв'язок компонентів самовідношення з агресивністю курсантів НУЦЗУ
6. Соціально-психологічні фактори формування мотиваційної сфери майбутнього психолога ДСНС
7. Психологічна готовність до професійної діяльності молодих офіцерів ДСНС
8. Взаємозв'язок між емоційним інтелектом та емоційним вигоранням у працівників сектору безпеки і оборони
9. Особливості долаючої поведінки та факторів прийняття рішень у курсантів та студентів НУЦЗУ з різним типом локусу контролю.
10. Особливості саморегуляції, самоактуалізації та факторів прийняття рішень у курсантів та студентів НУЦЗУ з різним рівнем мотивації досягнення.
11. Професійна мотивація та сенсожиттєві орієнтації працівників ДСНС на різних етапах професіоналізації
12. Особливості саморегуляції, прийняття рішень й долаючої поведінки у курсантів НУЦЗУ з різним рівнем толерантності до невизначеності.
13. Емоційна стійкість студентів-психологів як одна із детермінант ефективного подолання важких життєвих ситуацій
14. Особливості взаємозв'язку емоційного інтелекту та емпатії у курсантів НУЦЗУ в залежності від притаманних їм властивостей темпераменту
15. Особливості емоційної сфери спортсменів
16. Функціональні стани працівників ДСНС
17. Вплив емпатії на комунікативну компетентність майбутніх психологів
18. Гендерна специфіка мотивації поведінки в екстремальній ситуації
19. Копінгові механізми в саморегуляції поведінки рятувальників
20. Структура травматичного досвіду працівників МВС
21. Індивідуально-психологічні особливості рятувальників з різним рівнем психологічного благополуччя.
22. Психологічні особливості переживання посттравматичного стресового розладу учасниками зони антитерористичної операції
23. Особливості психічної саморегуляції працівників служби швидкої медичної допомоги
24. Психологічні фактори професійної відповідальності рятувальника

25. Стан стомлення та його вплив на ефективність професійної діяльності рятувальників